

Kristina Háfoss
løgtingskvinnu

Fyrirspurningur eftir Tingskipanini § 52a.

Fyrirspurningur um langtíðarleigu/leasing av privatum havranssóknarskipi, settur Jørgen Niclasen, landsstýrismanni í figgjarmálum (at svara skrivliga eftir TS § 52a)

1. Hvør er metti meirkostnaðurin fyri landið at lata privat gera havranssóknarskip, ið landið langtíðarleigar, í mun til um hetta verður gjørt av landinum?
2. Er orsøkin til, at valt verður at gera havranssóknarskipið privat, at “rúm ikki er fyri hesum á landsins íløgukarmi”?
3. Um ja, fer langtíðarleiga ikki bert at fjala og dýrka veruligar útreiðslur til íløgur, við at býta kostnaðin yvir 20 ár og bóka undir rakstur, heldur enn at rinda sum íløga, so hvørt bygt verður?
4. Um nei, hvør er orsøkin?
5. Metir landsstýrismaðurin, at tað er rætt at gera langtíðarleiguavtalur fyri íløgur landsins, heldur enn at rinda so hvørt bygt verður?
6. Gevur ætlaða langtíðarleigan munandi og eyðsýndar fyrimunir fyri landið?
7. Um ja, hvørjar?
8. Er langtíðarleiga av havranssóknarskipi í samsvari við kunngerð um rakstrarjáttan §3?
9. Er langtíðarleiga av havranssóknarskipi í samsvari við kunngerð um roknskaparverk landsins?
10. Er langtíðarleiga av havranssóknarskipi í samsvari við lóg um landsins játtanarskipan?
11. Hava fyrirtekur vent sær til landsstýrið, og víst á, at tær ynskja at byggja og reka eitt havranssóknarskip?
12. Sær landsstýrismaðurin ávísa líkheit millum leistin fyri privata Skálafjarðartunnilin og leistin fyri privata havranssóknarskipið?

Viðmerkingar

Føroyar hava átrokandi tørv á, at fáa til vega eitt nýtt havranssóknarskip. Verandi havranssóknarskip, Magnus Heinason, er nú 35 ár, og kann als ikki nøkta tann tørv, ið føroyska samfelagið hevur, tá umræður havransóknir nú og framtíð. Hóast hetta, hevur landsstýrið ikki valt at seta pening av til bygging av nýggjum havranssóknarskipi.

CHE samgongan fór undir prosjektering av havranssóknarskipinum í 2008, men arbeiðið steðgaði undir ABC-samgonguni. Tá Tjóðveldi, Framsókn, Javnaðarflokkurin og Sambandsflokkurin samstarvaðu í 2011 varð lóg um bygging av nýggjum havranssóknarskipi samtykt, og vórðu 25 mió. kr. settar av í 2011. Henda pening hevur verandi samgonga tikið aftur.

Heldur enn at seta ferð á bygging av havranssóknarskipi, hevur landsstýrið nú lagt lóg fyri Løgtingið, ið skal heimila langtíðarleigu av privatum Havranssóknarskipi.

Í lógaruppskötinum verður víst til, at privat fyrirtøka skal byggja skipið sambært útbjóðingartilfari frá Havstovuni, og at landið síðan kann binda seg til at leiga skipið í upp til 20 ár, og skal hava móguleika fyri at keypa skipið. Talan verður sostatt í veruleikanum um eina “leasing”-avtalu, og bendir sera nógv á, at hetta er eitt slag av “proforma”-avtalu, sum fjalir yvir, at talan í veruleikanum er um eina almenna íløgu. Á henda hátt verður ein íløga, ið vanliga verður rindað so hvørt, hon verður framd, í staðin rindað yvir 20 ár. Samstundis skal landið eisini rinda privatari fyrirtøku, ið skal hava eitt avkast av virkseminum.

Hesin leistur fer – tá til stykkis kemur - at kosta landinum meira, samstundis sum farið verður burtur frá tí gjøgnumskygni, ið er so ómetaliga týðandi tá umræður fíggarviðurskifti landsins. Tí samsvar verður ikki millum veruliga íløguvirksemið hjá landinum, og fíggarlóg landsins.

Í kunngerð nr. 84 frá 7. juni 2011 um rakstrarjáttan, verður eisini ásett í §3, stk. 1: *“Tað er ikki loyvt at gera avtalur um langtíðarleigu. Langtíðarleiga er í hesi merking, at váðar og fyrimunir, sum eru tengdir at ognarrættinum til ognina, verða fluttir frá útleigara til leigara. Í hesum føri er langtíðarleiga at rokna sum eitt keyp og skal verða viðgjørt samsvarandi.”*

Fyri at fáa lýst málið nærri, herundir lýst støðuna hjá landsstýrismanninum í fíggar-málum til landsstýrisins ætlan at gera privata langtíðarleiguavtalu viðvíkjandi hav-rannsóknarskipi, heldur enn at landið letur hetta skipið byggja, verða hesir spurningar settir.

Á Løgtingi, 24. mars 2014

Kristina Háfoss